

Uloga Zdravog grada Poreč u prevenciji poremećaja u ponašanju djece i mladih

Nataša Basanić Čuš, Tihana Mikulčić

Sažetak

Suvremeno vrijeme zahtjeva specifične intervencije u lokalnim zajednicama kako bi se jačali zaštitni faktori koji osiguravaju napredak i zdravlje u zajednici. U Poreču se kao kvalitetno van institucijsko rješenje pokazalo jačanje projekta Zdravi grad Poreč u okviru kojega se specifičnim programima podupire unapređenje zdravlja građana u zajednici. Jedan od važnih programa za unapređenje zdravlja djece, mladih i odraslih u zajednici je program Povjerenstva Zajedno protiv ovisnosti. Program je koncipiran tako da osigurava djelovanje na sve tri razine prevencije- primarnoj, sekundarnoj i tercijalnoj u cilju podizanja kvalitete života i zdravlja u gradu. Program pokazuje da lokalna zajednica može i treba pokrenuti protektivne mehanizme usmjerene svakom pojedincu, kad su prepoznati uzroci problema i njihova rasprostranjenost, te razviti mehanizme sustavnog i kontinuiranog djelovanja.

Potreba za kreiranjem lokalnih programa prevencije u Poreču proizašla je iz sagledavanja specifičnosti u lokalnoj zajednici (tranzitno i turističko područje, prienos negativnih europskih trendova – brzi tempo života, osamljenost, agresija, nasilje, ovisnosti...) te činjenice da postojeće institucije društva (zdravstvo, prosvjeta, socijala, policija...) bez novih inicijativa i snaga u zajednici te međusobno povezanog, integrativnog, koordiniranog djelovanja ne uspijevaju zaustaviti negativne psihosocijalne pojave urbanih zajednica.

Negativne psihosocijalne pojave koje se odražavaju na djecu i mlade, a manifestiraju se kao poremećaji u ponašanju, postaju ometajući čimbenik razvoja sredine i nameću zajednici odgovornost za njihovo rješavanje.

Grad Poreč, uočavao je pojavnost negativnih psihosocijalnih trendova i ranijih godina, te je poduzimao niz aktivnosti kao primjerice:

- Osnivanje Fonda "Zdravi grad" 1993., koji postaje centar u kojemu se kreiraju preventivni programi u zajednici te time stavlja u fokus unapređivanje zdravlja građana vodeći se krilaticom SZO «mislj globalno, djeluj lokalno»,
- Financiranje edukacije stručnog tima koji će raditi na realizaciji programa Fonda Zdravi grad (Teorija izbora i Realitetna terapija).

U okviru projektnog ureda Zdravog grada desetak godina su osmišljavani preventivni programi usmjereni građanima i to:

- Integralna metoda u vrtiću (Bašić, Koller - Trbović, Žizak, 1993.) - ulaganje u socioemocionalni rast predškolske djece, osmišljeni model rada s odgojiteljima, roditeljima i djecom s ciljem primarne prevencije poremećaja u ponašanju djece najmlađe dobi. Program se provodi u Dječjem vrtiću "Radost" Poreč;
- Kvalitetna škola (Bašić, 1997., 2000., Uzelac, 1997., Vorkapić - Jugovac, 1997.) - program baziran na idejama primarne ali i sekundarne prevencije rizičnih ponašanja djece i mladeži, a posredstvom ulaganja u ljude- učitelje i druge stručne suradnike koji unapređuju komunikacijske vještine u kontaktu s roditeljima i učenicima i usmjeravaju se na prepoznavanje i zadovoljavanje psiholoških potreba djeteta u školi. U program su uključene Osnovna škola Poreč i Srednja škola M. Balote i A. Štifanića iz Poreča.
- Mladi volonteri "Zdravog grada" Poreč je specifičan projekt koji obuhvaća primarnu i sekundarnu razinu prevencije. Projekt je namijenjen populaciji učenika srednjih škola s namjerom teoretskog i praktičnog osposobljavanja za osobne izbore u funkciji što uspješnijeg psihosomatskog i socijalnog razvoja. Važno je naglasiti da osim što rade na sebi, učenici uče kako pružiti pomoć i podršku drugima, i osmišljavaju različite aktivnosti u cilju prevencije.
- Ginekološko savjetovalište za mlade - pruža mogućnost mladima da rješavaju dileme i teškoće vezane uz spolno sazrijevanje u kontaktu s ginekologom. Savjetovalište radi u prostorijama "Zdravog grada";
- Tečaj kvalitetnog roditeljstva - program koji roditeljima pruža mogućnost da uče prepoznavati i

zadovoljavati vlastite i djetetove potrebe, te da budu uspješni u ulozi roditelja;

- Priprema trudnica za porod (Basanić-Čuš, 1997.) - program koji omogućava budućim roditeljima (trudnicama i budućim očevima - ukoliko žele prisustvovati rođenju djeteta), da se pripremaju za aktivno učestvovanje u porodu kako bi pomogli sebi i djetetu koje dolazi na svijet;
- Savjetovalište za djecu, mlade, brak i obitelj (Basanić, 1997.) - ulaganje u sekundarnu prevenciju s ciljem rješavanja teškoća rizične populacije;

Sljedeća aktivnost Grada Poreča bila je prepoznavanje važnosti preventivnog djelovanja različitih udruga koje potiču i pomažu djeci i mladima u što kvalitetnijem provođenju slobodnog vremena. Navedene inicijative grada i preventivne aktivnosti, prvenstveno u okviru projekta Zdravi grad, pokazivale su tijekom godina pozitivne ishode, ali i potrebu za još sve obuhvatnijim programom prevencije u cilju što kvalitetnijeg i uspješnijeg ostvarenja svima zajedničkog cilja- unapređenja zdravlja mladih u zajednici.

Osnovni nedostatak navedenih ranijih nastojanja očitovao se u tome što programi nisu bili kontinuirano podržavani i financirani. Sagledavajući svu ovu problematiku nametnula se nužnost, a samim time i obaveza Grada Poreča uz podršku Zdravog grada da osmisli globalni i kontinuirani preventivni program za suzbijanje pojavnosti ovisnosti i poremećaja u ponašanju kao rezultat objektivno zamijećenih pojava u zajednici koji nalazi svoj smisao i opravdanost.

Krajem 2001. dogodio se značajan napredak u sagledavanju važnosti, kompleksnosti i nužnosti kreiranja integralnog, kontinuiranog lokalnog preventivnog programa za Grad Poreč osnivanjem gradskog Povjerenstva za suzbijanje ovisnosti. Suradnja Povjerenstva i projektnog ureda "Zdravog grada" u smislu operacionalizacije programa prevencije od tada obećava ozbiljno bavljenje mladima i njihovim obiteljima na razini Grada i pokazuje humano opredjeljenje lokalne gradske vlasti u brizi za zdravlje djece i mladih.

VIZIJA PROGRAMA

U viziji programa zamislili samo djelovanja kojima se u zajednici unapređuje kvaliteta života djece i mladih, razvijaju i podržavaju programi prevencije poremećaja u ponašanju djece i mladih te time potiču zdravi životni izbori i zdrav način života mladih u zajednici.

CILJEVI PROGRAMA

Kratkoročni:

1. Osobni rast i razvoj djece, roditelja, učitelja i odgajatelja edukacijom u specifičnim programima prevencije poremećaja u ponašanju;
2. Unapređenje komunikacijskih i socijalnih vještina djece, roditelja, učitelja i odgajatelja kako bi ostvarili kvalitetan odnos i lakše se nosili sa zahtjevima modernog vremena;
3. Poticanje programa za kvalitetno organiziranje slobodnog vremena djece i mladih u zajednici;
4. Pružanje pomoći i podrške djeci i mladima koji manifestiraju teškoće u ponašanju, adaptaciji, školskom uspjehu...te time postaju rizična skupina kao i njihovim oditeljima te osobama koje sa njima rade;
5. Liječenje ovisnika u Centru;
6. Epidemiološko praćenje pojavnosti ovisnosti.

Dugoročni:

1. Uključivanje lokalne zajednice u identificiranje problema i definiranje strategija;
2. Stvaranje kapaciteta lokalnog sektora (materijalni i ljudski resursi);
3. Razvoj međusektorske suradnje;
4. Povećanje senzibiliteta javnosti i javno zagovaranje za područje prevencije u procesima donošenja javne politike.

RIZIČNI ČIMBENICI U NAŠOJ LOKALNOJ ZAJEDNICI

Konkretni rizici u našoj sredini, na koje se programom Povjerenstva zajedno protiv ovisnosti želi djelovati, identificirani su kako slijedi:

- Zbog specifičnosti načina života i rada u našem gradu roditelji nemaju dovoljno vremena za svoju djecu baš kad ga djeca imaju najviše, jer tada počinje turistička sezona što često dovodi čak i do obiteljske dezorganiziranosti, stresnih situacija i konflikata u obitelji. Djeca su često prepuštena «medijima-dadiljama», premalo vremena provode s roditeljima u

ranij OŠ dobi kada roditeljski utjecaj postiže najveće efekte (dvosmjerni rad u OŠ Poreč, prezaposlenost roditelja i višesmjerni rad roditelja), previše su izložena nasilju i agresiji koja karakterizira suvremeni svijet te su često i sama agresivna i odgojno zapuštena ;

- Odgajatelji i nastavnici nedovoljno su educirani da se nose s novim pojavnim oblicima poremećaja u ponašanju koje djeca manifestiraju, a rad u prevelikoj školi u dvije smjene olakšava ekspanziju poremećaja u ponašanju, smanjuje mogućnost kontrole događanja u školi, umanjuje mogućnost stvaranja tople intimnije atmosfere u odnosu učenik-nastavnik te nastavnik-roditelj, čak smanjuje i efikasnost preventivnih programa;
- Dostupnost nedozvoljenih supstanci (droge), kao i ekonomska deprivacija, te tranzicija i mobilnost sveprisutni su rizici na području Grada Poreča.

UTVRĐIVANJE POTREBA

Ispitivanja potreba mladih Grada Poreča veoma su česta i sveobuhvatna (longitudinalnim praćenjem pojave ovisnosti od 1992., do sada je obuhvaćeno više od 3000 djece i mladih, anketiranjem slobodnog vremena i kvalitetnih životnih izbora obuhvaćeno je 800 ispitanika, upitnicom socijalnih vještina obuhvaćeno je 200 ispitanika, Olweus-ov upitnikom o nasilju obuhvatilo se 800 ispitanika,... i drugim ispitivanjima unutar različitih projekata koja su se provodila u suradnji s Edukacijsko Rehabilitacijskim fakultetom iz Zagreba obuhvaćeno je više od 1000 ispitanika).

Upitnicama za roditelje ispitane su potrebe 2000 roditelja različitih uzrasta djece, a upitnicama za odgajatelje i nastavnike ispitane su potrebe 500 važnih osoba koje rade sa djecom.

Analiza utvrđenih potreba putokaz je stručnom timu u osmišljavanju kvalitetnih preventivnih programa na lokalnoj razini.

Na temelju utvrđenih potreba program Povjerenstva Zajedno protiv ovisnosti Grada Poreča nametnuo se kao izvan institucijsko rješenje za sljedeće potrebe djece, mladih i odraslih Grada Poreča:

- Jačanje individualne kompetentnosti kroz programe koji potiču osobni rast i razvoj;
- Jačanje roditeljske kompetentnosti u različitim razvojnim fazama djece i mladih,
- Rad na kompetentnosti važnih ljudi koji rade sa djecom i roditeljima (specifična znanja i vještine za suočavanjem sa konkretnim problemima djece i mladih),
- Učinkovitije škole i druge institucije koje se bave djecom i mladima,
- Utjecaj na susjedstvo u vidu jačanja mladih za vršnjačku pomoć, socijalna podrška u vidu prisutnosti podržavajućih odraslih;
- Stvaranje povoljnih prilika za edukaciju, rast i postignuće svakog sudionika u «Zajednici koja brine».

ZAŠTO POVJERENSTVO «ZAJEDNO PROTIV OVISNOSTI» ?

Sve višegodišnje napore u osmišljavanju i realizaciji preventivnih programa u zajednici putem projekta «Zdravi grad» Poreč, Grad Poreč je objedinio osnivanjem gradskog Povjerenstva "Zajedno protiv ovisnosti" 2001. godine. Tom odlukom Grad Poreč je inicirao sveobuhvatnu, sustavnu skrb o djeci i mladima, okupljajući predstavnike svih relevantnih institucija, koje o djeci i mladima skrbe, te mogu osmišljavati globalni preventivni program Grada Poreča s ciljem suzbijanja poremećaja u ponašanju djece i mladih.

Osnovna zadaća Povjerenstva, je utvrđivanje osnovnih smjernica za izradu i operacionalizaciju Programa i Financijskog plana " Zajedno protiv ovisnosti " za Grad Poreč. Povjerenstvo predlaže Poglavarstvu Grada Poreča konačan prijedlog Programa i Financijskog plana te operacionalizaciju Programa "Zajedno protiv ovisnosti" kojega koordinira Zdravi grad Poreč.

PROGRAM «ZAJEDNO PROTIV OVISNOSTI» GRADA POREČA DANAS

Slijedom utvrđenih potreba djeci, mladima, njihovim roditeljima, odgajateljima i nastavnicima potrebna je stručna pomoć u lokalnoj zajednici.

Preventivni programi Grada Poreča realiziraju se na sve tri razine – primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj, odnosno obuhvaćaju univerzalne, selektivne i indicirane preventivne intervencije

Kroz program mjera primarne prevencije realizira se kako slijedi:

1. UNIVERZALNE INTERVENCIJE

A) Kroz ustanove

OSPOSOBLJAVANJE ODGAJATELJE I UČITELJA

edukacijom odgajatelja i nastavnika porečkih vrtića i škola u skladu sa specifičnim potrebama

primjerenim razvojnoj dobi djeteta.

Edukacije su usmjerene senzibilizaciji odgajatelja i nastavnika za prepoznavanje potreba i teškoća djece i roditelja, adekvatno reagiranje i primjena stečenih znanja i vještina u konkretnim situacijama u radu s djecom i roditeljima, stjecanju vještina vođenja tematskih roditeljskih na specifičan način u kojima roditelji jačaju za djelotvorniju komunikaciju s djetetom i nastavnikom, prepoznavanju specifičnosti darovite djece, njihove ranjivosti i potrebe da se sposobnosti jasno i pozitivno kanaliziraju kako ne bi rezultirale u poremećajima ponašanja.

Svim nastavnicima od 1.-8. razreda umnožene su i priređene skripte s razrađenim radionicama koje se realiziraju na satovima razrednika tokom čitave godine za svaki razred, a usmjerene su unapređenju psihosocijalnog zdravlja djece, učenju za zdrave životne izbore, formiranju negativnog stava prema svim sredstvima ovisnosti...

NEPOSREDNI RAD SA RODITELJIMA

rad s roditeljima na povećanju kompetentnosti i spremnosti za obavljanje najvažnije i najteže životne uloge – «RODITELJSKE» i to motiviranjem za uključivanje u tematske roditeljske sastanke prilagođene dobno-razvojnim fazama djeteta, organiziranjem škole kvalitetnog roditeljstva, izradom letaka sa kratkim i jasnim uputama za kvalitetnu komunikaciju s djetetom i prepoznavanje njegovih potreba.

NEPOSREDNI RAD SA DJECOM

rad sa djecom i mladima kroz realizaciju radionica u vrtićima i školama kojima se unapređuje socijalna kompetentnost i komunikacijske vještine, formira vrijednosni sustav kojemu je zdrav život

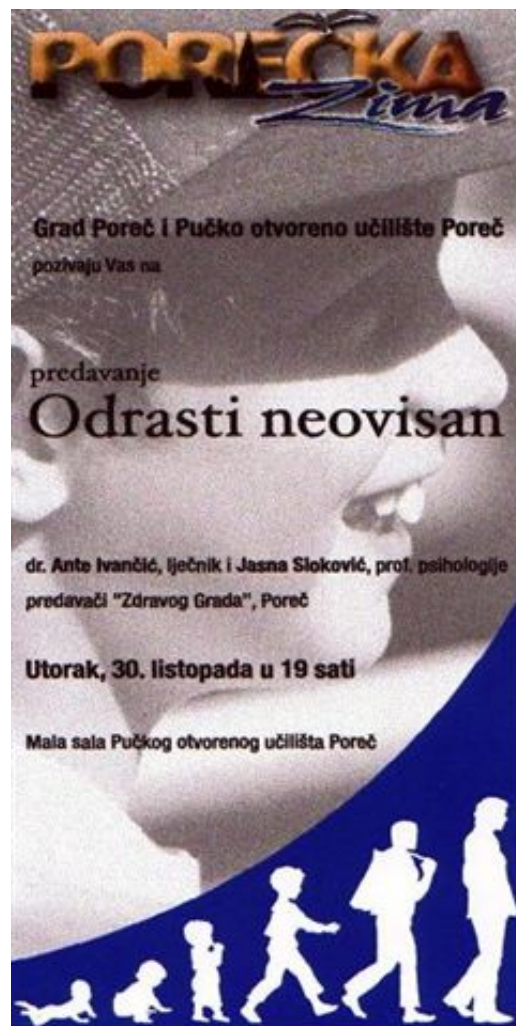

prioritet, jačaju vještine donošenja odluka, formira se svijest o odgovornosti za vlastite izbore, afirmiraju pozitivne vrijednosti, kreiraju programi za slobodno vrijeme-interesne radionice u školi ali van školskog programa (besplatne i lako dostupne djeci iz socijalno ugroženih obitelji koja su potencijalno rizična).

B) Kroz lokalnu zajednicu

programi i akcije za mlade u zajednici koji pridonose kvalitetnoj organizaciji slobodnog vremena (mladi volonteri «Zdravog grada», DND –ljetni kamp i interesne radionice, Bravarija Art Remont, sportske aktivnosti- ...).

Zaštita rizičnih grupa djece i mladih u zajednici izuzetno je važan i zahtjevan zadatak jer rana identifikacija djetetovih teškoća daje mogućnost za ranu intervenciju u svakom pojedinom slučaju, pružanje neposredne i kontinuirane pomoći u otklanjanju djetetovih teškoća te preveniranje njihova intenziviranja.

2. SELEKTIVNE INTERVENCIJE

U svakom porečkom vrtiću i školi provodi se identifikacija djece koja manifestiraju poremećaje u ponašanju. S takovom djecom i njihovim roditeljima stručni tim škole inicira savjetodavni i grupni rad u prostorima škole, ovisno o veličini problema, specifičnosti situacije i ograničenjima školskih prostornih uvjeta.

Školska stručna služba procjenjuje potrebu u skladu s kojom dijete i roditelje može uputiti u gradsko savjetovanište «Zdravog grada» ili ako za to postoji potreba na obradu CZSS Poreč.

U Savjetovaništu «Zdravog grada» provode se individualni, obiteljski i grupni oblici savjetovanja i psihoterapije.

Mladi volonteri na 1. ALPE ADRIA konferenciji o ovisnostima

3. INDICIRANE INTERVENCIJE

U Poreču je intenzivan rad sa ovisnicima o opijatima započeo 1995. godine u, tada prvom gradskom, Centru za prevenciju i vanbolničko liječenje ovisnosti u RH koji je počeo djelovati pri Zdravom gradu. Od tada, se u okviru projekta Zdravi grad, velika pažnja poklanja radu s ovisnicima o alkoholu i opojnim drogama.

Razvijajući programe prihvata i skrbi o ovisnicima kao i mehanizme epidemiološkog praćenja pojavnosti ovisnosti, Poreč je pokazao kako se u lokalnoj zajednici, vlastitim snagama može razviti kvalitetna razina skrbi i staviti pod kontrolu tako snažan javno zdravstveni problem kao što su ovisnosti.

Program u Centru se odvija u tri segmenta:

1. Prihvat, registracija ovisnika, indiciranje metadonske terapije i njeno praćenje,
2. Savjetovanje i psihoterapija za ovisnika i obitelj (individualni, obiteljski i grupni oblik rada-u

grupnom obliku se liječe ovisnici o alkoholu u Terapijskoj zajednici Zdravog grada),
3. Epidemiološko praćenje pojavnosti ovisnosti o opijatima za Poreč i okolne općine.

U programu Povjerenstva «Zajedno protiv ovisnosti» realizira se godišnje oko 25 različitih preventivnih programa, a svaki nosioc programa (vrtić, škola, Zdravi grad, udruga...) zadužen je za svoj segment realizacije.

Svaki program kandidiran u godišnji program Povjerenstva Zajedno protiv ovisnosti sadrži podatke o voditelju i izvoditeljima programa, kratkoročne i dugoročne ciljeve, opis korisnika kojima je usmjeren, opis okruženja, programa, plan realizacije, te predviđena mjerila postignuća i praćenje ishoda programa.

Godišnje se programom obuhvati 4000 djece i mladih u radionicama i predavanjima, 1500 roditelja, 300 edukatora (nastavnici, odgajatelji, stručnih suradnici, ravnatelji, terapeuti savjetovališta).

PRIKAZ PROGRAMA – Porečki program «Zajedno protiv ovisnosti»

Primarna prevencija

VRTIĆI (državni i privatni)

USPJEŠAN ODGAJATELJ U KOMUNIKACIJI SA RODITELJIMA- projekt
NEPOSREDNI RAD SA RODITELJIMA
Radionice i predavanja primjerena razvojnim fazama i dobi djeteta
Moje dijete polazi u prvi razred
NEPOSREDNI RAD SA DJECOM
Interesne radionice (glazbene, likovne, kreativne..)
Sportski vrtić

OBITELJ

ŠKOLA KVALITETNOG RODITELJSTVA
Inicijalni tečaj za roditelje- komunikacijske vještine

ŠKOLE (osnovne i srednje)

OŠ POREČ

OSPOSOBLJAVANJE UČITELJA

- «Afirmacija uspješnog roditeljstva»-edukacija nastavnika za vođenje roditeljskih sastanaka
- «Uspješan učitelj u komunikaciji s roditeljima» (edukacija i supervizije)
- «Vještine komuniciranja» (razvijanje socijalnih vještina učitelja predmetne nastave)
- UNICEF-ov program STOP NASILJU
- Prevencija rizičnih ponašanja, predavanja
- Supervizija za učenike rizičnog ponašanja (razredna vijeća)
- Tiskana KNJIGA PRIRUČNIK s opisom radionica za roditelje od 1.-4. razreda na temu rizičnih ponašanja a) priprema (opisi) radionica, b) uređivanje, supervizija, c) tiskanje, umnožavanje.
- Umnožavanje SKRIPTA svim razrednicima od I.-VIII. razreda za realizaciju Školskog preventivnog programa (ŠPP)

NEPOSREDNI RAD SA UČENICIMA

- Provođenje ŠPP na satu razrednog odjela
- Radionice – UČENJE ŽIVOTNIH VJEŠTINA V. Do VIII. razredi (ukupno 60 radionica)
- Radionice – IGROM DO SEBE-I. do IV. razredi (ukupno 60 radionica)
- radionice na temu rizičnih ponašanja VII. i VIII. razredi
- Interesne radionice – ORGANIZACIJA SLOBODNOG VREMENA (ukupno 36 radionica)
- VRŠNJAK POMAGAČ U SPREČAVANJU RIZIČNOG PONAŠANJA
- PROJEKT: RAD SA NADARENIM UČENICIMA RIZIČNOG PONAŠANJA
- PROJEKT: TOLERANTNO SRCE (učenje tolerancije i komunikacije učenika različitih nacionalnosti), IV. razred
- Izdavanje ŠKOLSKOG LISTA «MAKSIMALCI» na temu prevencije

NEPOSREDNI RAD SA RODITELJIMA

- «AFIRMACIJA USPJEŠNOG RODITELJSTVA» -tematski roditeljski sastanci prema razvojnoj dobi djeteta (60 sastanaka)
- Pisani materijali za roditelje (letci, brošure..)

SŠ MATE BALOTE

OSPOSOBLJAVANJE NASTAVNIKA

- «Put prema kvalitetnoj školi»

- Komunikacijske vještine

- Osobna odgovornost djeteta, učitelj, roditelj i odgovornost za odnos- tematsko NV

-«Manipulativna i namanipulativna komunikacija» - tematsko NV

-Umnožavanje skripte za rad na satovima razrednog odjela

NEPOSREDAN RAD SA UČENICIMA

Tematska predavanja za učenike (Odrasti neovisan, Rizici odrastanja...)

INTERESNE radionice za učenike

NEPOSREDNI RAD SA RODITELJIMA

Tematska predavanja (kako biti uspješniji roditelj, Kako zaštititi dijete od ovisnosti...)

Slobodno vrijeme

LJETNI KAMP –organizirana skrb o djeci ljeti

MLADI VOLONTERI ZDRAVOG GRADA-edukacija srednjoškolaca za provođenje preventivnih aktivnosti u gradu, pružanje potpore vršnjacima, starijima, invalidnim osobama

PROJEKT «SLOBODNO VRIJEME U PRIRODI» ,MLADI ZA MLADE

Lokalna zajednica

KONTINUIRANA ISTRAŽIVANJA-usmjerena ispitivanju potreba: djece, roditelja, praćenju pojavnosti ovisnosti, praćenju organizacije slobodnog vremena i prezentacije pokazatelja (roditeljima, nastavnicima, Gradskom poglavarstvu i vijeću...)

EDUKACIJE STRUČNJAKA (terapeuta Savjetovališta Zdravog grada, CZSS, stručnih suradnika škola

-Sistemska obiteljska terapija, Obiteljske konstelacije, Tugovanje i gubici, Krizne intervencije...

IZRADA BROŠURA I LETAKA usmjerenih djeci, roditeljima, nastavnicima

Sekundarna prevencija

ŠKOLA

-IDENTIFIKACIJA djece rizičnog ponašanja

-Individualni rad sa učenicima rizičnog ponašanja i njihovim roditeljima

-Pomoć u formiranju grupa rizičnih učenika po utvrđenim kriterijima te stvaranje uvjeta za Produženi stručni postupak u školi

PROGRAMI U LOKALNOJ ZAJEDNICI ZA OBITELJ

-SAVJETOVALIŠTE za djecu, mlade, brak i obitelj u Zdravom gradu

-CZSS Poreč

Tercijalna prevencija

LOKALNA ZAJEDNICA

ZDRAVI GRAD POREČ

-Centar za prevenciju i vanbolničko liječenje ovisnosti o opijatima

-Terapijska zajednica za liječenje alkoholičara

-Savjetovalište za djecu, mlade, brak i obitelj

EVALUACIJA I ISHODI

Evaluacija svih programa bazira se na evaluaciji procesa, evaluaciji provedbe programa, evaluaciji učinka i ishoda.

Tip evaluacije je prvenstveno unutarnji, iako se u pojedinim segmentima javljaju vanjski konzultanti i supervizori.

Podaci o procesu programa kontinuirano se prikupljaju i dokumentiraju u cilju unaprjeđivanja i modificiranja programa prema potrebama korisnika i organizacije.

Evaluacija provedbe - korisnici su procjenjivali zadovoljstvo i djelotvornost svih oblika rada davanjem usmenih i pismenih povratnih informacija, samoprocjenom na skalama semantičkog diferencijala i različitim upitnicama. Edukacijske radionice vrlo su visoko ocijenjene od strane korisnika. Svi korisnici (djeca, roditelji, stručnjaci) procjenjuju da su mnogo naučili i unaprijedili socijalne vještine i znanja.

U Povjerenstvu je imenovan i poseban Tim za evaluaciju od 5 članova koji ima zadatak pratiti ishode i evaluirati postignuća pojedinih programa.

Parlaonica na temu ovisnosti za mlade i roditelje

LITERATURA:

1. Ajduković, M., (1997) Grupni pristup u psihosocijalnom radu, Društvo za psihološku pomoć, Zagreb
3. Basanić N. (1997): Gradsko savjetovalište.(u) Basanić i suradnici (ur.) Zdravi grad Poreč, Zdravi grad Poreč, 79-81.
4. Bašić J. (1997): Korak prema kvalitetnoj školi. (u) Basanić i suradnici (ur.) Zdravi grad Poreč 54-58.
5. Bašić, J., Ferić M., Kranželić V. (2000) Kvalitetna škola - kako je počelo u Poreču i kako se povezuje sa svijetom. (u)Zbornik radova RI - kvaš-21, Grad Rijeka, 17-20.
6. Bašić, J., Koller-Trbović, N., Žižak,A., (1993) Integralna metoda u radu s predškolskom djecom i njihovim roditeljima, Alinea, Zagreb
7. Ivančić,A. (1997): Suzbijanje ovisnosti o drogama - Porečki model. (u) Basanić i suradnici (ur.)Zdravi grad poreč, Zdravi grad Poreč, 102-109.
8. Jovanović, I. (1997): Suzbijanje alkoholizma u urbanoj zajednici. (u) Basanić i suradnici (ur.) Zdravi grad Poreč, Zdravi grad Poreč, 109-112.

9. Uzelac,S. (1997): Škola u svijetu kvalitete učenika. (u) Basanić i suradnici (ur.) Zdravi grad Poreč, Zdravi grad Poreč, 65-68.

10. Vorkapić-Jugovac,G. (1997): Stvaranje uvjeta za kvalitetnu školu. (u) Basanić i suradnici (ur.) Zdravi grad Poreč, Zdravi grad Poreč, 59-64.

Kontakt:

Nataša Basanić Čuš

Zdravi grad Poreč

M. Gioseffi 4

Tel. 052/452-335

Fax. 052-428-077

e-mail: Fond-zdravi-grad@pu.htnet.hr